

CULTURA / ESPECTACLES

OPINIÓ

Joan Triadú i "Ariel"

Josep Maria Figueres *

El recent homenatge popular a una de les figures més representatives de la cultura catalana pel que té de forjador d'iniciatives que ha vetllat amb tota cura i ha desenvolupat amb tota energia fins a aconseguir els èxits finals té en el crític literari i pedagog Joan Triadú un emblema per a agrair el traspàs de la torxa de la foscor a l'albada present. Així, tot ensenyant llengua catalana al menjador de casa, quants anys fa? fins als mil o dos mil alumnes del complex educatiu de l'escola catalana plena THAU-CIC ens trobem amb una brillant trajectòria que demostra un cop més com els resultats de Catalunya són fruit de l'esforç petit i constant d'homes i dones senzillament fraternals, actius i carregats de catalanitat i d'humanitat.

Una de les iniciatives que va efectuar el 1946 fou la creació d'una revista literària, artística i cultural que tingué una profunda influència, fins la seva desaparició el 1951. Penso que Joan Triadú sempre s'ha estimat molt la iniciativa periodística d'*Ariel* i que ho demostra la gran quantitat d'articles que ha dedicat en aquesta publicació. Així *Les generacions d'"Ariel"* (Avui, 1976), *L'origen d'"Ariel"* (Vida Nova, 1975 i pòrtic a l'edició facsímil, 1978), *Carles Riba i la revista "Ariel"* (Serra d'Or, 1979) *"Ariel" entre l'avantguarda i la normalització* (Avui, 1982), *Cirici a la revista "Ariel"* (SdO, 1983), *Manuel Valls a la revista "Ariel"* (SdO, 1984), etc., signifiquen no només un conjunt de precioses dades sobre la revista sinó el seu amor per les coses concretes més que les buides paraules perdudes —el 1946— en l'esterilitat del "no s'hi pot fer res".

L'homenatge, gairebé mig segle després, a la bellíssima i utilíssima realització de la digna, per presentació i contingut, revista *Ariel*, és plenament justificat i enaltidor pel que significa de continuïtat en moments que la tristesa imperava i només l'èxit dels aliats en la guerra mundial podia fer albirar guspires d'esperança. Homes del tremp de Triadú, com Palau i Fabre amb *Poesia*, Miquel Arimany amb *El Pont*, Moll amb *Raixà*, Colomines amb *Poemes*, etc., facilitaren el desvetllament editorial i cultural dels anys seixanta en possibilitar l'expansió vers les noves generacions.

Ariel fou una revista oberta i intergeneracional. El grup inicial de cinc fundadors —Palau i Fabre, F.P. Verrié, Miquel Tarradell, Josep Romeu i Triadú mateix— fou ampliat amb els universitaris que tenien diverses concepcions culturals però aspiraven a fer una revista normal per a un país normal. Tot però era anormal. Cirici Pellicer, M.A. Capmany, Jordi Sarsadenes, Rosa Leveroni, Manuel Pedrolo, Salvador Espriu, Enric Jardí, Joan Perucho, Manuel Valls, etc., són noms de redactors, col·laboradors o consellers. L'equip de redactors, ampliat dels cinc a dotze, prengué acords ben suggerents, per exemple que cada número seria responsabilitat d'un sol director nomenat per ordre alfabètic. La continuïtat amb homes com Terri, repartint-la a Mataró, i homes com el malaguanyat Antoni Comas, aleshores estudiant i potser el més jove lector. Un total de 23 números i 2 suplementos que en paraules de Josep Faulí constitueixen "una de les eines més decisives en la tasca d'assegurar la continuïtat".

En el número 18, dedicat al Modernisme i dirigit per Cirici, llegim: "*Ariel* no és una revista de grup ni de bàndol. Feta per una generació, assumeix amb orgull la responsabilitat de la seva aparició massa isolada i acull el reflex de tota la vida de les arts, des de l'obra de les prestigioses personalitats arrelades ja fa temps al camp del nostre esperit fins a la d'aquells que humilment comencen a treure cap, ben enfonsades les arrels a la mateixa terra". La periodicitat era mensual, el tiratge entre 400 i 800 exemplars, la presentació digna i sobria. La temàtica dominant era la poesia i les arts plàstiques. Una revista, en definitiva, cultural, artística, per a temps de plenitud. Veure avui el facsímil publicat per Proa, és endinsar-se en la tenebra —la redacció eren pisos particulars i les sales de discussions, bars— mentre s'imprimia, més que per despistar la policia per "guardar les formes", a 78, rue Mazarine, París. ■

* Josep M. Figueres és professor a la UAB i historiador